

ROZSUDOK

V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Daniely Sučanskej a sudcov JUDr. Emila Franciscyho a JUDr. Eleny Siebenstichovej, v právnej veci žalobcov **1/ Ing. K. D.**, bývajúceho v G., **2/ J. D.**, bývajúceho v M., **3/ I. M.**, bývajúcej v J., **4/ G. F.**, bývajúcej v Š., žalobcov 1/, 2/ a 4/ zastúpených JUDr. A. K., advokátkou so sídlom v B., proti žalovanému **L. D.**, bývajúcemu v J., zastúpenému JUDr. A. V., advokátkou so sídlom v D., **o určenie spoluvlastníctva**, vedenej na Okresnom súde Galanta pod sp. zn. 8 C 48/2001, na dovolanie žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Trnave z 15. júna 2009 sp. zn. 10 Co 382/2008, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **z a m i e t a .**

Žalobcom 1/ až 4/ náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Galanta rozsudkom z 28. júna 2005 č.k. 8 C 48/2001-159 zamietol žalobu, ktorou sa žalobcovia domáhali určenia, že a/ K. D. st., ktorý zomrel X. bol od

6. novembra 2000 (a teda i v čase svojej smrti) v podiele 1/2 spoluvlastníkom nehnuteľností v katastrálnom území M. zapísaných na liste vlastníctva č. X. ako dom súpisné č. X., parcela č. X. – zastavaná plocha vo výmere X. m², parcela č. X. – záhrada vo výmere X. m², b/ spoluvlastnícky podiel 1/2 uvedených nehnuteľností patrí do dedičstva po K. D. st. Zároveň rozhodol o náhrade trov konania. Rozhodnutie vo veci samej odôvodnil poukazom na § 630 Občianskeho zákonníka a výsledky vykonaného dokazovania, ktorými mal preukázané, že 8. augusta 1997 uzavreli K. D. st. a L. D. „darovaciu zmluvu zaopatrovaciu“ (ďalej aj ako darovacia zmluva zaopatrovacia), ktorou na jednej strane K. D. st. previedol na L. D. spoluvlastnícky podiel 1/2 uvedených nehnuteľností a na druhej strane L. D. zriadil v prospech K. D. st. právo zodpovedajúce vecnému bremenu, obsahom ktorého bola povinnosť L. D. strpieť bezodplatne neobmedzené užívanie sporných nehnuteľností K. D. st. až do jeho smrti, udržiavať tieto nehnuteľnosti „v potrebnej miere“ a poskytovať mu „potrebné zaopatrenie, t.j. stravu, pranie, žehlenie bielizne, upratovanie“, ako aj zabezpečiť mu „ošetrovanie, privolanie lekárskej pomoci a prípadný odvoz k lekárovi“. Vklad vlastníckeho práva v katastri nehnuteľností podľa tejto zmluvy bol povolený 22. októbra 1997. Žalovaný sa začal podieľať na uspokojovaní potrieb K. D. (svojho otca) od roku 1995. I keď K. D. st. za svojho života urobil prejav vôle smerujúci k vráteniu daru, súd na základe výsledkov vykonaného dokazovania dospel k záveru, že tento úkon nebol urobený voči žalovanému (prevzala ho len jeho manželka) a žalovaný sa voči nemu alebo členom jeho rodiny nesprával tak, že by tým hrubo porušoval dobré mravy. V danom prípade preto neboli splnené zákonné predpoklady, za ktorých sa darca môže domáhať vrátenia daru.

Na odvolanie žalobcov 1/ až 4/ Krajský súd v Trnave rozsudkom z 18. októbra 2006 sp. zn. 11 Co 284/2005 napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej, v časti týkajúcej sa „požiadavky na určenie práva spoluvlastníctva nebohého K. D. st. k času jeho smrti“ potvrdil; proti rozsudku odvolacieho súdu v tejto časti vyslovil prípustnosť dovolania. Vo veci samej, v časti „týkajúcej sa požiadavky na určenie, že sporné nehnuteľnosti patria do dedičstva po poručiteľovi“ pripustil čiastočné späťvzatie žaloby, napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa v tejto časti zrušil a konanie v tejto časti zastavil. V časti trov konania napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Rozhodol tiež o náhrade trov odvolacieho konania. V odôvodnení (o.i.) uviedol, že na základe výsledkov dokazovania dospel k záveru, že žaloba je neopodstatnená, lebo právny úkon obsahujúci požiadavku vrátiť dar nebol urobený voči obdarovanému (tento bol doručený manželke žalovaného), a tiež preto, lebo obdarovaný sa voči darcovi nesprával tak, že tým

hrubo porušil dobré mravy. Odvolací súd teda vychádzal zo záveru o platnosti právneho úkonu, ktorým žalovaný nadobudol spoluvlastnícky podiel sporných nehnuteľností, a tiež zo záveru, že úkon, ktorým došlo k tomuto prevodu, bol darovacou zmluvou. Keďže neexistovali dôvody pre vrátenie daru, nemohla požiadavka K. D. st. smerujúca k vráteniu daru spôsobiť zánik právneho vzťahu z darovania ani v prípade, že by bolo preukázané doručenie tejto požiadavky obdarovanému. Z toho vyplýva, že K. D. st. sa nestal opätovným spoluvlastníkom na žalovaného prevedeného spoluvlastníckeho podielu a nebol ním ani v čase svojej smrti. Z tohto dôvodu bola neopodstatnene podaná žaloba správne zamietnutá. Odvolací súd preto v tejto časti napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa podľa § 219 O.s.p. potvrdil.

Potvrdzujúci výrok uvedeného rozsudku odvolacieho súdu napadli žalobcovia 1/ až 4/ dovolaním. Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudkom z 13. októbra 2008 sp. zn. 3 Cdo 213/2007 zrušil rozsudok Krajského súdu v Trnave z 18. októbra 2006 sp. zn. 11 Co 284/2005 vo výroku, ktorým odvolací súd potvrdil výrok rozsudku súdu prvého stupňa vo veci samej (t.j. v časti určenia práva spoluvlastníctva K. D. st. k času jeho smrti), a ktorým rozhodol o náhrade trov odvolacieho konania a vec v rozsahu zrušenia mu vrátil na ďalšie konanie. V odôvodnení rozhodnutia konštatoval, že z obsahu spisu vyplýva, že žalovaný mal nadobudnúť sporný spoluvlastnícky podiel darovacou zmluvou zaopatrovacou uzavretou 8. augusta 1997, v zmysle článku IV. ktorej sa obdarovaný L. D. zaviazal nielen umožniť darcovi bezplatné a neobmedzené užívanie predmetných nehnuteľností, ale tiež poskytovať mu až do jeho smrti zaopatrenie, t.j. stravu, pranie a žehlenie bielizne, upratovanie, ošetrovanie, privolanie lekárskej pomoci, ako aj prípadný odvoz k lekárovi, a vyslovil záver, že plnenia, ku ktorým sa žalovaný v tomto bode zaviazal, majú nepochybne majetkovú hodnotu, ktorá je vyjadriteľná v peniazoch. Odvolaciemu súdu však vytkol, že v rozpore s § 157 O.s.p. a na úkor preskúmateľnosti napadnutého rozsudku v jeho odôvodnení nevysvetlil, k akým záverom dospel pri výklade vôle účastníkov tejto zmluvy, ani neodôvodnil priebeh a výsledky svojho myšlienkového procesu pri riešení otázky, či K. D. st. a L. D. v danom prípade uzavreli zmluvu jednu alebo dve, a ak uzavreli dve zmluvy, či sú navzájom oddeliteľné a spôsobilé samostatnej existencie alebo či predstavujú jeden neoddeliteľný celok. Odôvodnenie odvolacieho súdu neobsahuje ani vysvetlenie, na základe čoho dospel odvolací súd k záveru, že napriek vyššie uvedeným skutočnostiam (predovšetkým záväzku žalovaného zriadeného v darovacej zmluve zaopatrovacej) išlo zo strany K. D. st. o darovanie v zmysle § 628 až § 630 Občianskeho zákonníka, a z čoho vyvodil neopodstatnenosť argumentácie žalobcov 1/ až 4/, že prevod, ku ktorému došlo

predmetnou zmluvou, nebol bezodplatný a že preto darovacia zmluva zaopatrovacia je neplatný právny úkon v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka.

V ďalšom konaní Krajský súd v Trnave po doplnení dokazovania rozsudkom z 15. júna 2009 sp. zn. 10 Co 382/2008 rozsudok Okresného súdu Galanta z 28. júna 2005 č.k. 8 C 48/2001-159 vo veci samej ohľadne určenia práva spoluvlastníctva K. D. st. k času jeho smrti zmenil tak, že určil, že K. D. st., narodený X., naposledy bytom v M., zomrelý X., bol v čase smrti spoluvlastníkom nehnuteľností v katastrálnom území M. zapísaných na liste vlastníctva č. X. ako rodinný dom súpisné č. X., parcela č. X. – zastavaná plocha vo výmere X. m², parcela č. X. – záhrada vo výmere X. m², a to v podiele 1/2. Žalovaného zaviazal zaplatiť spoločne a nerozdielne žalobcom 1/, 2/ a 4/ trovy odvolacieho a dovolacieho konania v sume 3 182,55 €; žalobkyni 3/ náhradu trov odvolacieho a dovolacieho konania nepriznal. Pod doplnení dokazovania v dovolacom konaní mal preukázané, že úmyslom oboch účastníkov darovacej zmluvy zaopatrovacej bolo dojednať bezodplatný prevod vlastníckeho práva z K. D. st. na žalovaného, avšak ako protihodnotu záväzku žalovaného poskytnúť K. D. st. počas jeho života právo bezodplatného doživotného bývania a neobmedzeného užívania nehnuteľností tvoriacich predmet darovania (formou vecného bremena), a tiež potrebné zaopatrenie, ktoré je v zmluve vymedzené jednotlivými činnosťami a pôžitkami (zabezpečiť stravu, pranie a žehlenie prádla, upratovanie a udržiavanie nehnuteľností v potrebnej miere, ošetrovanie darcu v nemocnici, privolanie lekárskej pomoci, odvoz k lekárovi a tým, že náklady spojené s držbou a opravami nehnuteľností bude znášať obdarovaný). Bol toho názoru, že darovaciu zmluvu zaopatrovaciu s takýmto obsahom nemožno považovať za platný právny úkon, nakoľko záväzky oboch strán tejto zmluvy boli vzájomne podmienené a z toho dôvodu nebolo možné oddeliť od seba časť zmluvy obsahujúcej dojednanie o darovaní od tej, ktorej účelom bolo dojednať podmienky zaopatrenia darcu žalovaným. Existencia takejto vzájomnej podmienenosti spôsobila, že darovacia zmluva zaopatrovacia medzi K. D. st. a žalovaným z 8. augusta 1997 v skutočnosti nebola bezodplatná (§ 628 ods. 1 Občianskeho zákonníka), pretože obsahovala záväzok na poskytovanie obdarovaným darcovi viacerých plnení nesporne majetkovej hodnoty a už aj samotné zriadenie práva zodpovedajúcemu vecnému bremenu v podobe práva darcu doživotne bezplatne užívať darované nehnuteľnosti oproti záväzku obdarovaného znášať všetky náklady spojené nielen s opravami a údržbou nehnuteľností, ale aj s hradením všetkých výdavkov spojených s ich udržiavaním, v sebe nieslo podstatnú mieru odplatnosti prevodu vlastníctva. Keďže darovacia zmluva zaopatrovacia je neplatná (§ 39 Občianskeho zákonníka), ňou zamýšľané právne účinky

nenastali. Z uvedených dôvodov považoval žalobu o určenie práva spoluvlastníctva K. D. st. k sporným nehnuteľnostiam k času jeho smrti za dôvodnú, a preto rozsudok súdu prvého stupňa podľa § 220 O.s.p. zmenil a určovacej žalobe vyhovel.

Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal žalovaný dovolanie, v ktorom namietal, že napadnutý rozsudok spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.), ako i že konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.). Nesúhlasil so záverom odvolacieho súdu o neplatnosti darovacej zmluvy zaopatrovacej a neoddeliteľnosti a vzájomnej podmienenosti záväzkov v nej obsiahnutých a bol toho názoru, že zmluvné dojednanie v darovacej zmluve zaopatrovacej vo forme jeho osobného záväzku, spočívajúceho v poskytovaní starostlivosti o darcu, nie je merateľné v peniazoch; ide o osobný záväzok v rovine morálnej, ktorý ani nemohol byť vyjadrený finančným ekvivalentom a ktorý nemení nič na podstate bezodplatnosti uzavretého právneho úkonu – darovacej zmluvy. Princíp zaopatrenia na morálnom základe môže byť jedine hľadiskom na skúmanie podmienok porušenia dobrých mravov pre prípad vzatia daru darcom späť. Uviedol, že ani samotný darca nechápal zaopatrenie ako plnenie predstavujúce protihodnotu daru, čomu nasvedčuje aj jeho prejav, ktorým sa domáhal vrátenia daru. Trval na tom, že darovacia zmluva zaopatrovacia je jednou ucelenou zmluvou, a to darovacou, bezodplatnou, s dojednaným osobným záväzkom zaopatriť darcu, pričom v nej dojednané zmluvné podmienky sú v súlade s § 628 a nasl. Občianskeho zákonníka. Rozhodnutie odvolacieho súdu v jeho záveroch, ktorým vyslovil neplatnosť darovacej zmluvy zaopatrovacej považoval aj za zmätočné a nepreskúmateľné, pretože odvolací konkrétny dôvod neplatnosti tohto právneho úkonu nevymedzil a ten nevyplýva ani z odôvodnenia jeho rozhodnutia. Z týchto dôvodov žalovaný žiadal zrušiť rozsudok odvolacieho súdu a vec mu vrátiť na ďalšie konanie, prípadne zmeniť rozsudok odvolacieho súdu a žalobu zamietnuť.

Žalobcovia 1/, 2/ a 4/ vo vyjadrení k dovolaniu žalovaného navrhli dovolanie zamietnuť, rozsudok odvolacieho súdu považovali za vecne správny.

Žalobkyňa 3/ sa k dovolaniu žalovaného písomne nevyjadrila.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) zastúpený advokátkou proti

rozsudku, ktorý možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 238 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok odvolacieho súdu v rozsahu podľa § 242 ods. 1 O.s.p. a dospel k záveru, že dovolanie žalovaného nie je dôvodné.

V zmysle § 241 ods. 2 O.s.p. môže byť dovolanie podané iba z dôvodov, že a/ v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237 O.s.p., b/ konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, c/ rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací súd je viazaný nielen rozsahom dovolania, ale i v dovolaní uplatnenými dôvodmi. Obligatórne (§ 242 ods. 1 O.s.p.) sa zaoberá procesnými vadami uvedenými v § 237 O.s.p. a tiež tzv. inými vadami konania, pokiaľ mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Dovolacie dôvody pritom neposudzuje len podľa toho, ako ich dovolateľ označil, ale podľa obsahu tohto opravného prostriedku.

Vzhľadom na zákonnú povinnosť (§ 242 ods. 1 druhá veta O.s.p.) skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z najzávažnejších procesných väd, zaoberal sa dovolací súd otázkou, či konanie v tejto veci nie je postihnuté vadou konania v zmysle § 237 O.s.p. Podľa tohto ustanovenia je dovolanie prípustné, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Žiadna z týchto väd nebola v dovolaní namietaná a ani nevyšla najavo v dovolacom konaní.

Inou vadou konania, na ktorú musí dovolací súd prihliadnúť aj vtedy, ak nie je v dovolaní namietaná, je procesná vada, ktorá na rozdiel od väd taxatívne vymenovaných v § 237 O.s.p. nezakladá zmätočnosť rozhodnutia. Jej dôsledkom je vecná nesprávnosť, ktorej základom je porušenie procesných ustanovení upravujúcich postup súdu v občianskom súdnom konaní. Za dôsledok vady takejto povahy je považovaná aj nepreskúmateľnosť súdneho rozhodnutia (porovnaj napríklad R 111/1998); žalovaný namieta práve vadu tejto povahy a jej existenciu vidí v tom, že z odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu nevyplýva

konkrétny dôvod, pre ktorý považoval darovaciu zmluvu zaopatrovaciu za neplatnú a absentuje zákonné ustanovenie, podľa ktorého právne neplatnosť zmluvy posúdil.

Dovolací súd nezistil opodstatnenosť žalovaným vyššie uvedenej inej vady konania v zmysle § 242 ods. 1 písm. b/ O.s.p. Odvolací súd v odôvodnení napadnutého rozhodnutia uviedol stručne rozhodujúci skutkový stav, primeraným spôsobom opísal priebeh konania, stanoviská oboch procesných strán k prejednávanej veci, výsledky vykonaného dokazovania, obsah odvolania a citoval právne predpisy, ktoré aplikoval na prejednaný prípad a z ktorých vyvodil svoje právne závery. V tomto smere nie je pravdivé tvrdenie žalovaného v dovolaní, že odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu postráda uvedenie konkrétneho dôvodu, pre ktorý odvolací súd považoval darovaciu zmluvu zaopatrovaciu za neplatnú, ako i uvedenie konkrétneho zákonného ustanovenia, ktoré na danú vec aplikoval. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu je nepochybné, že danú vec právne posudzoval podľa ustanovení § 628 ods. 1 Občianskeho zákonníka, § 39 Občianskeho zákonníka v spojení s § 41 a § 41a ods. 1 Občianskeho zákonníka, ktorých znenie aj odcitoval. Taktiež z odôvodnenia jednoznačne vyplýva aj dôvod, pre ktorý odvolací súd považoval darovaciu zmluvu zaopatrovaciu za neplatnú - darovacia zmluva nebola bezplatná a odvolací súd podrobne vysvetlil skutkové a právne závery, ktoré sa stali podkladom jeho rozhodnutia. Odôvodnenie dovolaním napadnutého rozsudku odvolacieho súdu v celom rozsahu spĺňa parametre zákonného odôvodnenia v zmysle § 157 ods. 2 O.s.p.; neodôvodnenie rozhodnutia podľa predstáv žalovaného nemožno v žiadnom prípade považovať za inú vadu konania podľa § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.

Žalovaný v dovolaní tvrdí, že napadnutý rozsudok odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

Podľa § 628 ods. 1 Občianskeho zákonníka darovacou zmluvou darca niečo bezplatne prenecháva alebo sľubuje obdarovanému a ten dar alebo sľub prijíma.

Ako vyplýva z vyššie citovaného zákonného ustanovenia darovacou zmluvou darca prenecháva alebo sľubuje bezplatne prenechať obdarovanému určitý majetkový prospech bez toho, že by mal na to právnu povinnosť, a obdarovaný tento dar alebo sľub prijíma. Základnými znakmi darovacej zmluvy sú teda predmet daru, bezplatnosť a dobrovoľnosť. Predmetom darovacej zmluvy nemusí byť len vec, ktorú obdarovaný prijíma do vlastníctva, ale môže ním byť aj poskytnutie iného majetkového prospechu, napr. odpustenie dlhu, vykonanie nejakej činnosti v prospech obdarovaného a pod. Pojmový znak darovacej zmluvy – bezplatnosť je splnený vtedy, ak obdarovanému nevzniká nijaká právna povinnosť poskytnúť za dar majetkovú hodnotu, t.j. hodnotu vyjadriteľnú v peniazoch. Darovacia zmluva je z majetkového hľadiska pre darcu jednostranne nevýhodná, lebo majetková výhoda poskytnutá obdarovanému nesie so sebou stratu v majetkových pomeroch darcu. Pri posúdení, či ide o zmluvu bezplatnú alebo nie, je rozhodujúci prejav vôle zmluvných strán v čase, kedy bola darovacia zmluva uzavretá. Nie je však vylúčené a neodporuje požiadavke bezplatnosti darovania, aby s darovaním bol spojený záväzok obdarovaného k protislužbe, ktorá sama o sebe majetkovú povahu nemá. Nie je ani vylúčené, aby zmluva označená ako darovacia zmluva obsahovala aj inú nepomenovanú zmluvu podľa § 51 Občianskeho zákonníka, napr. zmluvu o práve darcu doživotne darované nehnuteľnosti užívať. V takomto prípade je treba skúmať, či ide o právne úkony od seba navzájom oddeliteľné a spôsobilé samostatnej existencie, alebo treba zmluvu chápať ako jeden celok; ak by dve (viaceré) zmluvy obsiahnuté v jednej zmluvnej listine tvorili jeden neoddeliteľný celok, tak by neplatnosť jednej z nich spôsobila neplatnosť i zmluvy druhej. Dobrovoľnosť znamená, že sa niečo poskytuje inému bez právnej povinnosti mu to poskytnúť.

Z obsahu spisu vyplýva, že 8. augusta 1997 K. D. st. ako darca a žalovaný ako obdarovaný uzavreli zmluvu nazvanú darovacia zmluva zaopatrovacia. Podľa článku II. tejto zmluvy K. D. st. daruje spoluvlastnícky podiel (1/2) nehnuteľností v katastrálnom území M. zapísaných na liste vlastníctva č. X. ako dom súpisné č. X., parcela č. X. – zastavaná plocha vo výmere X. m² a parcela č. X. – záhrada vo výmere X. m², ako i hnutel'né veci patriace do jeho výlučného vlastníctva (zariadenie rodinného domu, poľnohospodársky inventár) svojmu synovi L. D., ktorý dar s vďakou prijíma. V článku IV. uvedenej zmluvy sa obdarovaný L. D.

zaviazal umožniť darcovi bezplatné a neobmedzené užívanie predmetných nehnuteľností, a poskytovať darcovi až do jeho smrti potrebné zaopatrenie, t.j. stravu, pranie a žehlenie bielizne, upratovanie, ošetrovanie, privolanie lekárskej pomoci, ako aj prípadný odvoz k lekárovi a zabezpečiť udržiavanie nehnuteľností v potrebnej miere s tým, že náklady spojené s údržbou a opravami nehnuteľností bude znášať obdarovaný.

Základnou otázkou, ktorú bolo v danom prípade potrebné posúdiť, bola otázka, či K. D. st. a žalovaný uzavreli v jednej listine – darovacej zmluve zaopatrovacej – jednu alebo dve zmluvy (darováciu a nepomenovanú), a ak uzavreli dve zmluvy, či sú navzájom oddeliteľné a spôsobilé samostatnej existencie alebo či predstavujú jeden neoddeliteľný celok, a či darovacia zmluva bola alebo nebola bezplatná.

Dovolací súd posúdenie vyššie uvedených otázok odvolacím súdom a z toho vyvedené závery považuje za správne, zodpovedajúce zistenému skutkovému stavu. Aj podľa názoru dovolacieho súdu sporná darovacia zmluva zaopatrovacia obsahuje okrem darovacej zmluvy aj zmluvný záväzok jej účastníkov týkajúci sa podmienok zaopatrenia darcu žalovaným. Tieto oba právne úkony, ako správne uzavrel odvolací súd, sú vzájomne podmienené a nie je možné ich navzájom oddeliť; nie sú spôsobilé samostatnej existencie. Dovolací súd sa stotožňuje aj so záverom odvolacieho súdu, pokiaľ nepovažoval darováciu zmluvu za bezplatnú, čím nedošlo k naplneniu zákonných podmienok stanovených pre jej platnosť v zmysle § 628 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Bezplatnosť darovacej zmluvy, ako bol už vyššie uvedené, je splnená vtedy, ak obdarovanému nevzniká nijaká právna povinnosť poskytnúť za dar majetkovú hodnotu vyjadriteľnú v peniazoch; táto podmienka platnosti darovacej zmluvy však v danom prípade nebola naplnená. Z článku IV. darovacej zmluvy zaopatrovacej totiž nepochybne vyplýva, že plnenia, ku ktorým sa žalovaný v tomto bode zaviazal, majú nepochybne majetkovú hodnotu, ktorá je vyjadriteľná v peniazoch. Záväzky žalovaného obsiahnuté v tomto bode uvedenej zmluvy - umožniť darcovi bezplatné a neobmedzené užívanie predmetných nehnuteľností, poskytovať darcovi až do jeho smrti potrebné zaopatrenie, t.j. stravu, pranie a žehlenie bielizne, upratovanie, ošetrovanie, privolanie lekárskej pomoci, ako aj prípadný odvoz k lekárovi a zabezpečiť udržiavanie nehnuteľností v potrebnej miere s tým, že náklady spojené s údržbou a opravami nehnuteľností bude znášať obdarovaný – nepochybne predstavujú formu protiplnenia, keď ich prostredníctvom sa darcovi malo od žalovaného dostať majetkového ekvivalentu darovaných nehnuteľností.

Nakoľko v danom prípade absentuje jedna z podstatných náležitostí darovacej zmluvy stanovená v § 628 ods. 1 Občianskeho zákonníka - bezplatnosť prenechania daru - odvolací súd dospel k správne právnemu záveru, že darovacia zmluva zaopatrovacia uzavretá 8. augusta 1997 medzi K. D. st. a žalovaným je neplatná (§ 39 Občianskeho zákonníka) a z toho dôvodu je žaloba o určenie práva spoluvlastníctva K. D. st. (poručiť) k času je smrti dôvodná, keďže takáto (neplatná) zmluva neprivedila (ani nemohla privodiť) zamýšľané účinky prevodu vlastníckeho práva na žalovaného.

Z uvedených dôvodov je zrejmé, že žalovaný neopodstatnene napadol rozsudok odvolacieho súdu, ktorý nespočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.) a keďže neboli zistené ani ďalšie dôvody uvedené v § 241 ods. 2 O.s.p., ktoré by mali za následok nesprávnosť dovolaním napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu, Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalovaného podľa § 243b ods. 1 O.s.p. zamietol.

V dovolacom konaní (procesne) úspešným žalobcom vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania proti žalovanému, ktorý úspech nemal (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Dovolací súd nepriznal žalobcom náhradu trov dovolacieho konania, lebo nepodali návrh na uloženie povinnosti nahradiť trovy dovolacieho konania (§ 151 ods. 1 O.s.p.).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 24. februára 2011

JUDr. Daniela Sučanská, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Klaudia Vrauková